

Holnap mutatja be a Bányavakságot a Jókai Színház és a Thália

2016. október 27., csütörtök 18:38 | [Lakatos Krisztina](#)

Első közös bemutatója előtt áll a Jókai Színház és a Thália: holnap lesz a Bányavakság premierje Komáromban, Kassán pedig november 24-től látható a koprodukció.

Fabó Tibor (Ince),
Benkő Géza
(Florin) és Vasvári
Emese (Iringó) az
előadás egyik
jelenetében
*Kiss Gibbó Gábor
felvétele*

Amióta 1952-ben
Komáromban
megalakult a
Magyar Területi
Színház, majd
1969-ben Kassán
létrejött a Thália
Színpad, 1993-ban
pedig
függetlenedett
egymástól a két
teátrum, művészek,
előadások ugyan

vendégszerepeltek a „másik oldalon”, de ilyen fokú együttműködésre nem volt példa. Nem véletlen hát, hogy a nagy megegyezés óta az érintettek szívesen nevezik történelminek az eseményt.

Székely Csaba-színmű viszont nem először látható tájainkon: miután a marosvásárhelyi szerző Bányavidék-trilógiája végigszántotta a magyar nyelvterület színpadait (és alaposan átrajzolt Erdély-képet hagyott maga után), két évvel ezelőtt Komáromban is műsorra tűzték a Bányavirág

című első részt. Részben ez a tény is szerepet játszott a darabválasztásban – mondta el Tóth Tibor komáromi direktor az előadás sajtótájékoztatóján, hozzátéve: kevesebb szereplős produkción szerették volna tesztelni, hogyan működik a gyakorlatban a koprodukció; mivel az út járhatónak bizonyult, most úgy látják, a közös munka adott esetben megismételhető.

A Bányavakság öt szereplője közül ketten a komáromi társulat tagjai: Incét, a lepusztult egykori bányászfalu tehetetlen, alkoholista polgármesterét Fabó Tibor játssza, kihívóját, Izsákot, a mélymagyar vállalkozót Tóth Tibor formálja meg. Az Ince nővérét alakító Vasvári Emese friss tagja a Tháliának, és Kassáról érkezett Lax Judit is Ince lányának szerepére. Florint, a román rendőrt „külső ember”, Benkő Géza kelti életre. A díszletek és a jelmezek Gadus Erika munkáját dicsérik, az előadás rendezője Czajlik József, a Thália igazgatója. Aki abban bíz, hogy az előadás a két társulat erejét fogja megmutatni. Mint mondta, a darab egyszerre nézőbarát és súlyos; ütős történetbe ágyazva olyan kérdéseket vet fel, amelyeket mindannyian értünk: együvé tartozás, lemorzsolódás, identitás, elvándorlás, és azon is elgondolkodhatunk, hogy a vélt és valós történelmi sérelmek energiái mire képesek mozgósítani az embert.

VÁLASZOL Czajlik József rendező

Jellemző az általad rendezett előadásokra az erőteljes dramaturgiai munka, a drámai szöveg át- és felülírása, megpakolása... A Bányavakság igényelt ilyen beavatkozást?

Ez az anyag nagyon sűrű és feszes. Egy keretjátékot raktunk hozzá, amely a darabból fakad, de magát a szöveget nem változtattuk meg, és az alapvető értelmezést sem. A keret viszont megnyit egy másik dimenziót. Az előadás úgy kezdődik, hogy Ince hullarészegen jött haza, és kb. két órát aludt. Az első kép az ő delíriuma, a végén pedig a zárókép az egész darabnak, az egész

„inceségnek” egyfajta szimbolikus befejezését adja.

A sajtótájékoztatón többen is utaltak rá, hogy a darabot feszítő egyik fontos ellentét a realizmus és a stilizáció, ami már a szöveg szintjén is megjelenik. Rendezőként foglalkoztatott ez a kérdés?

Inkább a művészi pályák, munkamódszerek felől érdemes ezt megközelíteni. Azokkal a rendezőkkel együtt, akikkel az utóbbi években dolgozom, most olyan szakaszban vagyunk, hogy a teljesen realista, életszerű belső terek nem érdekelnek bennünket. Bizonyos szelekció után inkább csak azt szeretnénk megtartani a térben, ami feltétlenül szükséges ahhoz, hogy megmaradjon a kapcsolat a realitással, és a többi részt igyekszünk erőteljesebben vagy szélesebben kommunikáló tárgyakkal helyettesíteni. Ez nem feltétlenül darabfüggő, inkább egy belső, gondolati és művészi célkitűzést jelez.

A másik, Székely Csaba művei kapcsán sokat emlegetett oppozíció a tragédia és a humor, és ezek megjelenése a színpadon.

Az stiláris dolog, hogy a színészekkel együtt kidolgozzuk a drámai és a komikus helyzeteket. Egy adott pillanatban a színpadon csak egy érzés dominálhat. Ami aztán a következő pillanatban valami másnak adhatja át a helyét. Ezek a pillanatok adják ki az összképet, amit a végén tragikomédiának nevezünk.

A színházaink időről időre próbálkoznak drámapályázat kiírásával, amelynek mintha „a szlovákiai magyar dráma” fellelése lenne a tétje. Mit tud jobban Erdély, illetve mit tud jobban Székely Csaba, hogy neki a saját közösségében ez sikerült?

Annyit tudok, hogy amikor Székely Csaba elindult, tudták őt inspirálni: az első darabját ő is felkérésre írta, az nagyon sikeres lett, és utána, azt hiszem, megszerette a színházat. Mi is megpróbáljuk mindenféle úton-módon felkelteni a színház iránti érdeklődést. De nem tudunk az írók helyett írni – és nem tudunk az írók helyett akarni. Rengeteg jó téma van körülöttünk, születtek is olyan művek, amelyeket érdemes lenne dramatizálni. Győry Attilának például egy-két dolgát nagyon szívesen megrendezném. A Vércsapolás néhány novellájából simán lehetne kisfilmet csinálni, a Kerékkutyából simán lehetne színházi előadás vagy film, és a Kitörés is jó alapanyag. (as)